

Hvem inser nu icke, att skaldens missbelåtenhet med recensionen i Saima har förledt honom att nedsätta värdet af så väl sin egen dikt som den Sophokleiska. Eller tillhör icke ett sådant öfvermod, ett sådant tomt trotsande fånen, icke hjelten? Det är tomt och innehållslöst, då det beröfvas hvarje ädelt syfte och endast vill bereda den trotsande narren tillfredsställelsen att spela herre. Hvem kan väl hysa något deltagande för dylika inbiliska figurer, för deras öden och fall. Åtlöje vore det enda straff, de kunde förtjena, om icke deras fånighet och dårhuset, som bör vara deras bostad, skulle väcka medlidande; ty menniskonaturens förnedring kan dock icke af människan skådas utan medömkan. Icke heller lemnar vansinnet något rum för ånger och försoning. Dessa tillhöra endast den förnuftigt tänkande och handlande människan. Men förnuftigt handlar människan endast, då hennes vilja har ett förnuftigt, ett allmängiltigt, berättigadt innehåll. Ett sådant eger Kreon i sin afsigt att straffa fäderneslandsfienden, Fjalar i sitt uppsåt att skapa lycka och sed. Båda hafva sålunda en rätt att skydda mot Gudar och människor. Och om de under dess förverkligande, hänfödda af passionen, bryta och straffas, så följer dem likväl medmänniskors deltagande, emedan de velat, hvad rätt är, och äfven förverkligat sin afsigt. Kreon har bränmärkt hans namn, som var sitt fäderneslands fiende, och upprätthållit statens, dess styrelses makt mot den enskilda viljan; Fjalar har i sitt land skapat lycka och sed. De äro icke blott föremål för medömkan, utan båda förtjena äfven handlingens ära. Och då de lidit straffet för, hvad de brutit, återstår för båda endast denna, för Fjalar äfven ett lyckliggjordt folks tacksamhet.

Hvad Runeberg i öfrigt anmärkt mot vår uppfattning af Kung Fjalar, lemna vi derhän, emdan det i vår tanke äfven kan stå tillsamman med denna uppfattning och i sig sjelf är lärorikt. Den lilla slängen åt vårt fel, att tala om ett romantiskt skaldeslag, kan lämpligen med lika tystnad förbigås, då ingen deraf torde blifvit missledd, eller någon annan torde hafva deri sökt ettmissförstånd. Meningen är nemligen klar: att Runeberg, som förut i sina idyller efterbildat det antika epos, men ifrån detta öfvergått till det romantiska och deri sednast inlagt ett dramatiskt moment, väl ännu skall försöka sina krafter i dramat. Till denna förmodan, som äfven var en önskan, tillägga vi ännu den: att han då skall gifva handlingen i sin dikt ett annat motiv, än de handlandes inbilskhet och subjektiva godtycke. Och om de sferer, människan för handlingen eger, familjen, det borgerliga samhället, staten, icke derförinnan förökas med några nya, så skall skalden väl tvingas att låta handlingen röra sig inom dessa samt att ur kollisionen mellan deras intressen taga den intrig, hvilken hans dikt har att utveckla.

12 TIDNINGSREVVY.

Saima n:o 40 2.X 1845

Tidningspressen i landet synes sakna ett hufvudsaklig rekvizitum, för att kunna sägas lefva – nemligen lif. Den gnista, som för en tid uppflammade, släcktes i grund genom åtgöranden vid detta års början. Andra anledningar torde dessutom finnas, hvarföre Helsingfors Tidningar och Borgå Tidning äro så fullkomligen afsigkomma. Emellertid kan det vara skäligen nog att tillräkna allt nämnda af oss alla välkända orsak. Helsingfors Tidningar kunna sig till verkligt beröm åberopa, att

de oftare än något annat blad under årets lopp lidit af »de obotfärdigas förhinder», såsom bladets fördröjda utgifvande med afseende på orsaken härtill icke olämpligt kan benämnas. Men äfven Morgonbladet, som i de flesta numnner har någon duglig uppsats att framvisa, lider dock af samma skenlif, som alla öfriga. Kanava visar med mindre energi ett ännu mattare lif. Ty det båtar föga att upprada den ena chrian bredvid den andra, der de alla sakna omedelbar tillämpning till dagens förhållanden. Och det är denna tillämpning, man gjort hardt nära omöjlig.

Skulle också sednaste tid visat några spår till ett friare utrymme för den periodiska pressens verksamhet, så är det onda icke dermed botadt. Ett slag, som träffar den för ett godt mål arbetande, förlamar hans krafter desto mera, ju mindre anledning till detsamma förefunnits. Och det vore nog mycket begärtdt, att en skriftställare skulle oafåtligen sträfva till det bättre, der han i all händelse tvingas att vara en dålig författare. Det är lätt att bringa sakerna till denna punkt. Att glädjen deröfver dock kan vara stor, faller sig åtminstone för oss svårt att fatta.

10

13 TILL EN SÖRJANDE MODER.

Saima n:o 41 9.X 1845

20

Den 3 Oktober.

Från fjerran verldar blinkande och matt
En stråle lyste genom himlens natt;
På den en engel flög till jordens rund,
Med sorgens drag kring sluten mund.

30

Han flög ett budskap, sändt af verldars Gud,
Från verld till verld, och uppå skaparns bud
De späda själar uti dödens frid.
Han söfde ifrån qval och strid.

Kring myriader solars ljus han sett
Miljoner jordklots tåg, på hvart och ett
Hur tusen Mödrar trycka utan tröst
En bleknad älskling till sitt bröst.

40

Nu åter vid en moders sida stod
Den stumma engeln; sköljd af tårars flod
En broderengel låg vid modrens barm,
Ännu af lifvets låga varm.

Han än på modren, än på barnet såg
Och kände tungt sitt värf. I sorgsen håg
Han tänkte: sorg är sorg, och qval är qval,
Fast ringa ibland blott af sorgers tal.

50

Men modren ödmjukt i sitt sinne bad:
»Din vilje ske o Gud, som mildrik sad',
Förmenen dem ej komma, samla vill
Jag dem, de höra himlen till!»!